

[Breckmann]

len, når den socialistiske opposition nægter os muligheden for at øve indflydelse på at føre borgerlig politik passivt.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Det drejer sig om et gebyr på 100 kr. I gennemsnit vil deltagerne på hf-enkeltfag komme til at betale 70 kr. mere end efter den hidtidige ordning, hvor gebyret er 200 kr. for det første fag, en ordning, som Centrum-Demokraterne i øvrigt var med til at gennemføre.

At hidse sig op over det og kalde det et »fundamentalt brud«, »det mest katastrofale, vi nogen sinde har set«, »tåbeligt og asocialt«, det er unægtelig at bruge for store ord om en lille sag.

Der er et frafald på 60 pct. på hf-enkeltfag. Ikke på enkeltfag på folkeskoleniveau, men på hf-enkeltfag er der et frafald på 60 pct. Fru Pia Dahl har ret i, at der melder sig 80.000, og der er kun 32.000, der fuldfører. Jeg er bange for, det hænger sammen med, at når man har betalt det eksisterende gebyr på 200 kr., så tænker man: Nå ja, men de næste fag er jo gratis, så må jeg hellere sætte et par ekstra kryds, hvorefter man enten aldrig møder op eller aldrig drømmer om at fuldføre.

Det er altså dette, jeg som ansvarlig for administrationen beder om at få lidt hjælp til, sådan at vi måske kunne undgå, at vi helt så mange gange ender med hold på 3 og 5 og 7 elever. Det er jo ikke engang godt pædagogisk at have så små hold. Det er meget bedre, hvis der i det mindste er 10 eller 15 eller 20 elever. Så der er ingen pædagogisk ulempe ved dette her, og der er altså heller ikke noget socialt forkert i det. Som sagt er det i gennemsnit 70 kr., det drejer sig om.

Jeg må måske også minde om, at indtil for få år siden hørte disse enkeltfag under fritidsloven, og under fritidsloven har der jo altid været en vis deltagerbetaling. Er det så slemt, at man her har en deltagerbetaling, som er langt under det, man betaler under fritidsloven? Så vidt jeg husker, er der 800.000 kursister under fritidsloven. Vil man påstå, at fritidslovens betalingsprincipper afholder folk med sociale behov fra at melde sig? Nej, lad være at beskrive danskerne i så mørke toner, at man påstår, at en gennemsnitlig merudgift på 70 kr. vil føre til, at man ikke får den uddannelse, man ellers ville have fået.

Vi er simpelt hen helt ude på overdrevet i denne debat. Derfor takker jeg flertallet, hvor spinkelt det end er, for at bevare roen og proportionssansen i denne debat og hjælpe en stakkels minister og en masse stakkels amtsråd til at få lidt hold på dette helt ustyrlige område, hvor frafaldet nu er på 60 pct.

Der skal jo gøres noget. Jeg gentager: Fra-faldet er på 60 pct., og håbet var altså, at det at betale 100 kr. kunne hjælpe lidt på det, sådan at tilmeldingerne blev lidt mere ægte og velovervejede.

Aage Frandsen (SF):

Undervisningsministeren besvarer ikke de spørgsmål, vi stiller. Undervisningsministeren taler om noget helt andet hver gang.

Er der en sammenhæng mellem frafald og indførelse af gebyr forstået på den måde, at frafaldet blev mindre, da gebyret i sin tid blev indført i 1983? Jeg har spurgt ude på kurserne. Nej, de kan overhovedet ikke se nogen sammenhæng, for hvis der skal være en sammenhæng mellem frafald og gebyr, så skal gebyret være langt større. Så når det er 100 kr., virker det ikke, hr. minister. Derfor synes jeg, at ministeren skal forholde sig til det, vi spørger ham om.

Så vil jeg også spørge ministeren, uanset at der er tale om kun 100 kr.: Hr. minister, er det ikke rigtigt, at der blandt dem, der tager enkeltfag, er en overvægt af kvinder og af unge, der er arbejdsløse eller på bistandshjælp? Og når det specielt gælder for dem, der tager mange fag, er overvægten så særlig stor her? De, der ikke kun kommer til at betale 70 kr. mere i gennemsnit, men 300-400 kr. mere, er altså fortrinsvis dem på bistandshjælp, de arbejdsløse, kvinderne. Er det ikke rigtigt, hr. minister?

Så kan vi skændes om, hvorvidt 100 kr. er lidt eller meget. 100 kr. er i hvert fald ikke meget for mig eller for ministeren. Det kan godt være, at det er lidt mere for de andre, men skal vi ikke være helt klar over, hvem det er, det drejer sig om, i stedet for at tale om noget helt andet?

Så må jeg også spørge ministeren: Er det sådan, at kurserne og amtsrådene har bedt ministeren om at indføre dette gebyr eller forhøje det? Det indtryk kunne man få af svaret. Af andre beskrivelser, også fra Amtsrådsforeningen, fremgår det modsatte, så det må være ministerens intuition, der har gjort, at ministeren mener, at det er noget, de har bedt om, for de har i